

176. Wł. Mickiewicz do J. I. Kraszewskiego 25 XI 1872 Rkp. BJ 6520 k. 185-186.

[k. 185r]

Szanowny Panie,

Wspominał mi Pan o zeszytach encyklopedii czeskiej¹, które miał mi Pan przez Bronisława Zaleskiego² przesłać, a których nie otrzymałem. Chciej mi, Panie, takowe przy sposobności nadesłać, a tymczasem donieść, jakie zeszyty Pan ma, abym dalsze sobie z Pragi sprowadził. Zeszyty te miałem na zamian książek moich nabywać, ale nie wiem, co kosztowały. Kończąc roczne rachunki, miło by było i z Panem zakończyć. Rachunek pański Panu [k. 185v] Księgarnia³ przesłała.

Chociaż u mnie brak pieniędzy czuć się daje, chętnie część tej należności książkami przyjmę. Miał mi Pan kiedyś wyszukać egzemplarze zostające Pamiętników wydawanych przez Pana⁴. W każdym razie o takową odpowiedź proszę.

Wspomniał mi Józio⁵ o jakimś pamiętniku o Legionie włoskim w 1848 r.⁶ Takowy nie starałem się nabyć, ponieważ nikt tych dziejów dokładnie opisać nie może bez dokumentów, które Ojciec mój przechował, a które w podróżach po Włoszech dopełniłem. Tom ten na ukończeniu zawiera dużo [k. 186r] nieznanych mów⁷, aktów itd. Poświęcam notatkę legionistom, o których szczegóły zebrać udało się. Jeżeli autor wyżej wspomnianych prac o legionie, a którego nazwisko Józio zapomniał, w Dreźnie i jeżeli zechce o sobie notatkę mi przesłać natychmiast, to zrobię z niej użytek. Nie śmiałem prosić o sam pamiętnik, bo autor może by nie chciał, aby takowy był używany jako próżny materiał. Przecież gdyby się na to zgadzał, gotów bym poświęcić kilkadziesiąt franków na nabycie, w nadziei uzupełnienia pracy mojej, a Pan by ten rękopism *par grande vitesse*⁸ nadesłał, a koszta z przypadającej mi kwoty wypłacił. Posiadam pliki listów, mowy Ojca wszystkie, rozkazy dzienne, listy do rządów itd., ale czasem skorzystałbym z wrażeń osobistych. Naturalnie, że wiedząc, [k. 186v] jak Pan zajęty, podaję tylko myśl, ale wcale jej wykonania nie narzucam Szanownemu Panu. Historię Sejmu⁹ stanowią dwa tomy zupełnie złożone, lecz arkusze nieprzełamane, więc dodać jeszcze coś mogę. Bronisławowi nieźle, lecz z domu prawie nie wychodzi dla niepogody.

¹ *Słownik naučný* – zob. list nr 147.

² Bronisław Zaleski – zob. list nr 7.

³ Księgarnia Luksemburska – zob. list nr 9.

⁴ „Biblioteka Pamiętników i Podróży po Dawnej Polsce” – zob. list nr 158.

⁵ Józef Teofil Mickiewicz – zob. list nr 132.

⁶ Legion Polski, Legion Mickiewicza, Zastęp Polski – formacja wojskowa złożona z ochotników, utworzona przez Adama Mickiewicza 29 III 1848 r. w Rzymie, mająca na celu walkę o wyzwolenie Włoch.

⁷ Zbiór ukazał się pt. *Mémorial de la Légion polonaise de 1848, créée en Italie par Adam Mickiewicz*, publication faite d'après les papiers de son père, avec préface et notes, par Ladislas Mickiewicz, t. 1-2, Księgarnia Luksemburska, Paris 1877-1910.

⁸ *Czym prędzej* (franc.).

⁹ Publikacja niezidentyfikowana.

Ściskam dłoń serdecznie,

Władysław Mickiewicz

Paryż, 25^{go} listopada 1872 r.